Kirjallinen kysymys KK 376/2025 vp

Hilkka Kemppi kesk

Kirjallinen kysymys aikuiskoulutustuen uudesta mallista

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus lakkautti aikuiskoulutustuen siten, ettei sitä ole myönnetty uusiin opintoihin enää 1.8.2024 alkaen. Päätös tehtiin tilanteessa, jossa työmarkkinoilla on samanaikaisesti merkittävä kohtaanto-ongelma ja kova tarve jatkuvalle osaamisen kehittämiselle. Aikuiskoulutustuki oli vuosikymmeniä keskeinen väline, joka mahdollisti työssä oleville aikuisille joustavan tavan päivittää osaamistaan tai siirtyä kokonaan uudelle alalle. Sen poistuminen kavensi monien mahdollisuuksia kouluttautua.

Aikuiskoulutustuen avulla vuosittain noin 30 000 työssäkäyvää aikuista päivitti osaamistaan tai erikoistui uuteen tehtävään. Tuen avulla esimerkiksi noin 10 000 henkilöä kouluttautui sosiaali- ja terveysalalle ja toinen 10 000 koulutussektorille, muun muassa erityisopettajiksi. Tämä oli merkittävä panos työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja osaamisen kehittämiseksi.

Koulutuksen merkitys työllistymisen ja työn tuottavuuden kannalta on kiistaton. Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen heikentää talouskasvua ja osaajapulaa. Erityisen ongelmallista tämä on niille, jotka haluavat vaihtaa alaa paremman työllisyyden perässä, mutta kelpoisuusvaatimukset edellyttävät lisäkoulutusta.

Työministeri Marttinen on todennut täysistunnossa 15.10.2025, että aikuiskoulutustuen tilalle ei ole tulossa uutta työkalua, vaan Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen palvelut korvaavat lakkautetut tuet. Ministeri viittasi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) koordinoimaan kokonaisuuteen, johon on varattu pieni rahoitus. Noista rahoista koulutuksen järjestäjät voivat hakea ja tullessaan valituksi myös tarjota omalla alueellaan erikoistumis- ja täydennyskoulutuksia. Tällaisia ovat olleet esimerkiksi täsmäkoulutukset ukrainalaisille tai matalasti koulutetuille.

Palvelukeskus ei kuitenkaan vastaa laajuudeltaan eikä vaikuttavuudeltaan aikaisempaa aikuiskoulutustukea eikä se tarjoa yksilölle taloudellista tukea jatkuvaan oppimiseen. Jotpan kautta toteutettavat koulutukset ovat rajallisia sekä rahoituksen, alueen että osallistujamäärien osalta, eikä niillä pystytä kattamaan koko maan tarpeita. Tämä herättää kysymyksen siitä, miten hallitus aikoo turvata työvoiman saatavuuden ja osaamisen kehittämisen pitkällä aikavälillä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 376/2025 vp

Kuinka paljon rahaa jatkuvan oppimisen palveluihin on lisätty Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle,

kuinka paljon rahaa ollaan vielä lisäämässä jatkuvan oppimisen palveluihin,

kuinka montaa ihmistä tällä rahoituksella voidaan palvella ja kohdistuuko se samoihin jatkuvan oppimisen tarvitsijoihin kuin aikaisempi aikuiskoulutustuki ja

onko ministeriö esittämässä lakkautetun aikuiskoulutustuen tilalle kestävää ja opiskelijan taloudellista pärjäämistä tukevaa ratkaisua?

Helsingissä 7.11.2025

Hilkka Kemppi kesk